

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-1048

2.12.2022

DNB Livsforsikring AS (Pensjon, Personal)

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Skulderskade - sykkelkrasj – årsakssammenheng - svik i oppgjør – uten ugrunnet opphold – HTA – avvist- fal. §§ 18-1 fjerde ledd og 13-13.

Forsikrede meldte krav til selskapet i mai 2021 som følge av skulderplager etter en anført sykkelulykke i mai 2020. Basert på opplysningene i skademeldingen startet selskapet utredning. Selskapet avsto krav om erstatning i oktober 2021 med henvisning til at forsikrede hadde misligholdt sin opplysningsplikt, subsidiært under henvisning til at det ikke forelå årsakssammenheng mellom den anførte hendelsen og forsikredes skulderplager/arbeidsuførhet. Saken reiste spørsmål om selskapet kunne avslå kravet med henvisning til utvist svik i oppgjør, subsidiært om forsikrede hadde sannsynliggjort en årsakssammenheng. Etter nemndas vurdering innebar selskapets aktivitet i perioden fra mottatt skademelding i mai 2021 til selskapets varsel om svik, medio oktober samme år, tilstrekkelig fremdrift, og saksbehandlingen var i samsvar med fal. § 13-13. Mht. selskapets anførsel om svik bemerket nemnda at saken reiste bevissspørsmål knyttet til bl.a. arbeidssted, hendelsesforløp og skadeomfang. Saken egnet seg ikke for skriftlig nemndsbehandling og ble avvist fra nemnda.

Saksfremstilling

Forsikrede (sykepleier) var omfattet av arbeidsgivers lovpålagte yrkesskadeforsikring, samt Hovedtariffavtalen (HTA) § 11, da han 11.5.20 skal ha skadet skulderen etter å ha syklet inn i en vegg i arbeidsgivers lokaler. HTA § 11 gjelder ved ulykkeskader som inntreffer på direkte reiser mellom hjem og arbeidssted.

Før hendelsen

I journalnotat fra fastlegen 2.10.09 er det notert:

Konsultasjon

1. Slutten av august fikk vondt i h skulder. I forbindelse med signalisering at noe var galt da. Drev med vannski. Har hatt smerter siden. Svømmer og dette hemmer ham. Fortsatt smerter (...)

MR høyre skulder 24.11.09 viste: *"R: Funn best forenlig med sequele etter fremre skulderluksasjon med Hill-Sachs lesjon og avløsnet anterioinferiore del av labrum samt stripping av periost i samme område. Konferer over"*, jf. røntgensvar samme dag.

I poliklinisk notat 4.1.10 fra Kirurgisk avdeling, Sykehus, fremgår:

Pasienten hadde en skade på h.skulder i forbindelse med vannski i sommer, er usikker om skulderen gikk ut av ledd, men ble dratt bakover i 30 knop og fikk traume mot h.skulder. Har etter dette hatt problemer med å trene opp skulderen. Han søkte legevakten, men det ble aldri tatt noen rtg ved legevaktsbesøket.

Han skal bli brannsoldat, men sliter nå en del med å få skulderen i gang. Han er bedre, men føler svakhet og klikking i skulderen. Har aldri hatt noen episoder med at skulderen har vært på tur ut av ledd etter traumet.

Han har vært til MR som viser funn forenlig med sequele etter fremre skulderluxasjon og avløsnet nedre labrum fra cavitas glenoidale.

Ved u.s. er det god muskulatur, normalt bevegelsesomfang, noe innskrenket innadrotasjon, ellers som sagt god styrke og ellers normale bevegelsesomfang.

Pasienten har blitt bedre og skal fortsette opptrening. Ingen indikasjon til å gå inn med noen stabiliserende kirurgi her eller stifte labrum på plass på nåværende tidspunkt da han ikke har noen sublumasjons eller luxasjonsepisoder.

Ny kontroll her om 6 mnd.

Etter hendelsen

I journalnotat fra fastlegen 8.6.20 er det notert: *"Smerter i høyre skulder i et par uker, forverring fra for fem dager siden. Gjør vondt når han løfter hånda. For noen år siden hadde han samme skulder ut av ledd, skade av brusk da".* Forsikrede ble 100 % sykmeldt grunnet "skulder symptomer/plager" fra 8. -22.6.20. I journalnotat 22.6.20 er det notert *"Svært lite bedring. Sover dårlig om natten pga smerter. Er ingen arbeidsoppgaver han kan utføre. (...) Anbefales fysio snarest".* Sykmeldingen ble forlenget fra 23.6.20 - 13.7.20.

I notat fra fysioterapeut utskrevet 6.7.20, er det notert:

Ultralydus.

Pas har smerte i skulder i et kapsulært mønster hø side. alle isometriske tester er like smertefulle. Ved undersøkelse med ultralyd ses effusjon rundt biceps sen i sulcus med normal fiberstruktur. Ser manglende fiberstruktur i supraspinatus entense, ingen effusjon i bursaen. Ved dynamisk testet i rotasjon ser man at bakre labrum er løs.

Mulig skade på coracohumerallidament, da fiberstrukturen er usammenhengende.

Konklusjon: Labrumskade, partiell ruptur av supraspinatus, Kapsulitt.Hø skulder...

7. Juni. Fikk veldig vondt. 1 mnd før. Crashet i vegg med sykkel.

Tung bæring. Drag i skulder. Bæring av stein. 4 minutter.

Hatt plager vedavrende i 10 år minst. I forhold til bevegelse innskrenkning. Sykepleier. Er sykmeldt 100 % til neste mandag.

Fikk brå forverring for 1 mnd siden. Smerte varierer. Mngler pendelbevegelse. Kan ikke jogge. Gange er ok. Skjære ting er vondt. Av og påkl påvirket. Ligging er vondt. Ligger på ve side.

Smerten sitter inni skulder. Løfte ut og til siden er vondt. Føles som arma henger ned.

Føler at armen glipper og at noe gnisser.

Anbefaler MR og vurdering hos ortoped.

I journalnotat 13.7.20 er det notert: *"Smerter i høyre skulder i et par måneder, gradvis forverring. (...) For noen år siden hadde han samme skulder ut av ledd, skade av brusk da. Føler ingen effekt av smertestillende."* Forsikrede ble sykmeldt grunnet "Skulder kapsulitt" fra 14.7.20 – 11.8.20. Sykmeldingen ble senere forlenget, jf. journalnotat av 11.8.20 og 22.9.20.

MR av høyre skulder 17.9.20 viste: *"R: Ganske uttalte forandringer i glenohumeralledet, forenlig med sekundær arthrose".*

I poliklinisk epikrise 16.10.20 fra Ortopedisk avdeling, Sykehus, fremgår:

39 år gammel mann, sykepleier, hadde i 2009 en luksasjon av høyre skulder, man påviste en labrumskade etter dette. Har hatt en ok frem til i mai i år, han hadde et nytt traume hvor han slo høyre skulder mot veggen da han kræsjet med sykkel. Mellom 2009 og 2020 har han hatt varierende smerter i høyre skulder, med smerter spesielt på nettene. Siden juni i år har pasienten vært 100 % sykmeldt på grunn av smerter. (...)

Pasienten har en komplisert skulder problematikk i, mest sannsynlig er årsaken hans uttalt artrose i skulderen. Pasienten er kort informert om kortison og PRP samt mulighet for at han ender opp med protese i skulder.

Henvises til (...) mtp operasjon med protese evt injeksjon.

I journalnotat fra fastlegen 12.11.20 er det notert: *"Hatt skade i skulderen siden 2009. I mai fall på sykkel. Vondt i ca 1 uke. Gikk seg til. I juni sterke smerter etter tungt løft. Hatt smerter siden da. Har asymmetri i muskulaturen. Muskelatrofi? Evt. nerveskade? Ikke skrevet noe om det i MR-svar".*

I poliklinisk epikrise 3.12.20 fra Ortopedisk avdeling, Sykehus, fremgår:

Pasient som var utsatt for traume mot høyre skulder i 2009. Han fikk en slags vridning og drag i armen da han ble slept etter en båt med tøy i høy fart og hadde store smerter i etterkant. Det har gått rimelig greit med skulderen inntil han ramlet av sykkel nå i løpet av våren. (...)

Han informeres om artrose generelt i skulder og hvilke behandlings muligheter han har, blant annet protese. Informeres om prognose og varighet av proteseoperasjoner. Han skal tenke seg om og kommer til med å ta kontakt med oss eller benytte seg av fritt sykehusvalg dersom han ønsker operativ behandling i form av protese. Pasienten er lunge og hjertefrisk, han er svært atletisk og muskuløs.

I journalnotat fra fastlegen 10.12.20 fremgår at forsikrede ikke fikk noen forklaring på sine spørsmål da han var hos ortoped, og at han derfor ønsket henvisning til en second opinion hos ortoped A. ved Sykehus. I journalen fra fastlegen er det videre beskrevet uendrede plager i høyre skulder og fortsatt sykmelding, jf. også sykmeldingsoversikt.

I melding om yrkesskade til Nav 3.5.21 er det opplyst at skaden skjedde 11.5.20. I vedlegg til meldingen om yrkesskade ble det gitt en utfyllende beskrivelse av hendelsesforløpet, samt symptom- og behandlingsforløpet. Fra hendelsesforløpet siteres:

Arbeidsdagen begynte kl. 14. Jeg utførte arbeid et sted og skulle videre for å rekke rapport kl. 15 der hvor hjemmetjenestens kontorer har sin lokalitet. Jeg lå an til å komme noen få minutter forsinket. Jeg brukte sykkel som transportmiddel mellom stedene. Idét jeg nærmet meg stedet hvor jeg vanligvis parkerer sykkelen, skulle jeg bremse. Det unormale i forkant av hendelsen var at jeg oppdaget at bremsene ikke virket. Jeg gjorde gjentatte forsøk på å bremse, uten hell, og hadde dermed bare få sekunder på å vurdere hvordan jeg skulle stoppe mest mulig skånsomt. Uansett ville dette innebære en kollisjon, da jeg var omgitt av vegger/fysiske hindre i alle mulige stoppretninger. Hadde jeg fortsatt rett frem så ville jeg ha endt opp med å kolliderer inn vinduet til min nærmeste leder (jeg tviler på at hun hadde satt pris på det). Området der jeg har benyttet til å sette sykkelen fra meg er inngangsdelen av (...) bo og rehabiliteringssenters "bakside". Her er det en snuplass. Jeg valgte å gjøre et forsøk på å utnytte så mye plass som mulig og det farten tillot for å gjøre en størst mulig sving, for slik å bremse farten mest mulig. Mulighetene for dette begresent seg likevel en del, da snuplassen i stor grad var dekket med strøsand og finere sand, spesielt i dens ytterkanter. Samtidig var tanken med denne operasjonen at jeg kunne være heldig og få litt bremskraft. Den ene inngangen på baksiden har et innhuk, der det skråner lett oppover, og hadde en liten forhåpning om at dette kunne bidra til å redusere farten. Det gikk skrekkelig fort, men jeg rakk å "vende" sykkelen mest mulig på skrå i møtet med en "lettvegg", slik at sykkelens styre kunne ta av for det meste av "smellen". Hadde jeg heller syklet rett på, så ville det nok ha blitt skjebnesvangert, med langt verre skader. Så, delvis "vellykket" møter jeg veggen, der styret laget et hull, samtidig måtte jeg benytte høyre arm/hånd til å stoppe/dempe momentet fra egen kropp som nå var det neste som skulle få et mindre hyggelig møte. Jeg fikk løftet opp armen og tatt meg for. Fikk dermed en trykk inn mot skulderen, samtidig klemte jeg høyre fot mellom pedalen og veggen (samt skrubbsår på hånd, underarm og høyre legg).

(...)

Vil poengtere at bremskraft var god/normal dagen i forveien. Veien fra første oppholdssted til hjemmetjenestens lokaler innebærer først motbakke og så flatt terreng over parkeringsplassen ved arbeidsplassen, mens den siste del har litt nedoverbakke. Det var ikke noen hendelser/hinder langs veien som gjorde at det var naturlig for meg å bruke/teste bremsene tidligere.

(...)

I skademelding til selskapet datert 3.5.21, er det krysset av for følgende alternativer under spørsmål om skadested: *"På vanlig arbeidsplass/håndverker på oppdrag", "Annet område på arbeidsteden" "på vei mellom arbeidsssted" og "Annet" med følgende beskrivelse: "Transport (i arbeid) mellom arb.steder. Kollisjon ved/i hjemmetjenestens lokaler".* Vedlagt skademeldingen lå samme beskrivelse av hendelsesforløp, samt symptom- og behandlingsforløp som i melding om

yrkesskade til Nav, jf. ovenfor.

I notat fra saksbehandler 25.5.21 fremgår:

(...)

Yrke: sykepleier i hjemmetjenesten. Meldt som YS, men oppretter sak under til/fra. Dekning til/fra eller i jobb, er i grenseland. Bør avklares på fagtime.

SL opplyser i førstegangssamtalen at han satt og jobbet hjemme den aktuelle dagen, og syklet opp til kontoret på rapport kl 15. SL sier at det skjer at man sykler når man ikke har nok biler. Var avklart med arb.giver med hjemmekontor. Slik det er forklart i skademeldingen virker det som han var på vei mellom to arbeidssteder.

Jeg spør om følgende:

(...)

Var det ikke mulig å bremse med foten? Du kan si jeg hadde kort tid til å vurdere, blir en kræsj uansett. Tenkte bare hvordan han skal gjøre det for å få en mest mulig skånsom stopp.

Brukte sykkel som transportmiddel mellom stedene. Skulle bremse, men det unormale i forkant av hendelsen var at jeg oppdaget at bremsene ikke virket. Gjorde gjentatte forsøk på å bremse, uten hell. I det han svinger oppdager han at han er fri for bremse. To alternativ, fortsett nedoverbakken eller bruke snuplassen å bremse best mulig.

Godkjent ys nav? Nei, ikke fått bekr på registrert enda.

Oppsøkte lege? Ikke med det samme nei. Først 08.06. Antok betennelse i skuldra. Har knapt bevegelighet i skulderen og smertepåvirket.

Har du hatt vondt i skuldra fra før? Ja, har hatt skade i 2009. Ingenting han har vært plaget med i hverdagen. Aldri vært sm pga skulderen.

Fortsatt sykemeldt? Ja. Går mot aap. Maksdato 7/8 juni.

Hva har legene sagt om videre behandling? Venter på innkalling på (sykehus) hos skulderspes.

Jeg stusser på at saken meldes sent, og får så store konsekvenser. SL synes å ha blitt verre og verre.

Melder saken til utreder for faktaavklaring av selve hendelsen. Her må vi få avklart hva er det egentlig som har skjedd. Slik jeg oppfatter det har SL en svært detaljert forklaring, men hendelsen synes å ha lav skadeevne.

Innhenter fullmakt – akuttnotat for å se om hendelsen er nevnt. Hvis vi konkluderer med at hendelsen er grei, er det tvilsom årssh.

Ringer til arb.giver v/ (...) som bekrefter at de er kjent med hendelsen. Egentlig ikke vanlig med hjemmekontor, men SL skulle skrive noe med sårprosedyre. Begynte på jobb kl 14, ble ikke noe av planlagt møte kl 14, og SL kunne derfor sitte hjemme å jobbe med prosedyre fra 14-15. Arb.giver sier videre at vi har noen sykkelentusiaster, og disse bruker å sykle når de kan selv om det er biler tilgjengelig.

Tilsvarende fremgår av udatert notat "*Grunnlag for utredningen og utrederkommentar*".

I notat fra samtale mellom forsikrede og saksbehandler 2.6.21 er det blant annet notert:

SL opplyser at han hadde en liten skulderskade i 20019 og lurer på om han skal skrive litt om den. SL sier videre at han vil ta bilder av bakken der hendelsen oppsto og sende oss. Har vært innom arbeid, og de har reparert hullet i veggen nå". Selskapet har i sitt klagesvar opplyst at "Saksbehandler har også forklart at han i denne samtalen gjorde et poeng av at det var dumt at han ikke hadde tatt bilde av skaden på veggen før den ble reparert.

Forsikrede sendte ytterligere beskrivelse av sykkelruten og stedet for hendelsen i e-post til selskapet i e-post av 23.6.21. Vedlagt e-posten lå bilder og en beskrivelse av skade/smerteutvikling/funksjonalitet samt kopier av utskrift fra legejournalen.

I "Egenrapport" 26.8.21 er det vist til samtale med forsikrede samme dag, hvor det blant annet er notert:

Han forklarte at han fortsatt hadde sykkel og at han ikke hadde brukt den på over et år. Jeg spurte ham om han hadde reparert bremsene på den, og han svarte at det hadde han gjort, men at han ikke hadde brukt den etterpå, så han var usikker på hvor gode bremsene var. Han hadde reparert dem med å "fylle på bremsevæske".

Jeg spurte ham om han hadde hydrauliske bremses på sykkel, og det bekreftet han. På spørsmål om det var fram- eller bakbremsen som hadde sviktet, forklarte han at begge bremsene hadde sviktet samtidig og at han hadde reparert begge ved å fylle på bremsevæske.

Han forklarte at han syntes det var rart at både fram- og bakbremsen hadde sviktet samtidig fordi han jo hadde brukt sykkel på søndagen, og da hadde bremsene fungert fint.

Jeg ba ham om å ta noen bilder av sykkel og sende til meg på MMS. Han var villig til dette og skulle sende bilde av både hele sykkel og detaljbilder av bremsene.

Forsikrede sendte bilder av sykkel og bremsene som er inntatt i rapporten.

I "Egenrapport – Åstedsbefaring" 24.9.21, er det skrevet et sammendrag fra åstedsbefaringen 14.9.21, hvor forsikrede forklarte hva som hadde skjedd. Rapporten er illustrert med bilder og videoopptak. Opptaket fra befaringen er fremlagt i saken. Fra forsikredes forklaring på befaringen siteres:

Skadelidte forklarte at han ikke har syklet etter ulykken, men at han reparerte bremsene ved å fylle på mer bremsevæske for både for- og bakbremsen. Han hadde ikke oppdaget noen feil på bremsene eller oppdaget søl etter en eventuell lekkasje av bremsevæske. Da vi undersøkte sykkel fungerte bakbremsen slik den skulle, mens forbremsen ikke fungerte. Ved nærmere undersøkelser kunne en se at det var bevegelse i bremseklossene på forbremsen, men at det hydrauliske trykket tilsynelatende ikke var høyt nok til å presse klossene mot bremsekiven.

Forsikrede forklarte seg videre om hendelsen, om trening/vedlikehold av muskelmasse og bruk av armen utenom trening etter hendelsen.

I notat 14.10.21 fra selskapets rådgivende lege fremgår:

(...) Det er dermed ikke nødvendigvis tvil om at skadelidte har smerter fra sin høyre skulder, men ikke så mye smerter som han hevder i møte med oss. Hendelsen i 2020, der hendelsesbeskrivelsen er uklar og som det heller ikke kan knyttes objektive skaderelaterte funn til, er ikke årsak til hans skuldersmerter eller arbeidsuførhet. Denne hendelsen var ikke egnet til å gi noe annet enn forbigående skuldersmerte.

Skadelidte framstår i video som særdeles topptrent, og med velutviklet skuldermuskulatur. Dette er fullt synlig på tross av at han er påkledd på video. Det må derfor diskuteres om hans smertebeskrivelse og funksjonstap ikke er betydelig overdrevet. Det er komplett umulig å opprettholde en muskulatur av dette kaliber uten systematisk trening de fleste av ukens dager. Og om han er i stand til det, hvorfor er han da 100 % sykmeldt?

Ortoped har kommentert i notat av 03.12.20 at skadelidte er "svært atletisk og muskuløs". Det er dermed ikke bare vår oppfatning at han fysisk framstår som i langt bedre forfatning enn hva som ville vært resultatet dersom den beskjedne aktiviteten med enkle statiske øvelser han hevder å utføre, var den eneste form for trening/aktivitet han bedriver. Saken har opplagte elementer av aggraverings.

I brev til Nav 2.11.21, fra seksjonsoverlege dr. A. ved ortopedisk avdeling, Sykehus, fremgår:

Skriver her noen råd angående (forsikrede) som jeg traff 17.06.21, og han fortalte meg da at han hadde store bekymringer vedrørende sin høyre skulder, og fortalte meg at han for mange år siden fikk sin skulder ut av ledd, men at han etter det har hatt det aldeles utmerket i sin skulder.

Han er en muskuløs og veltrent mann, og han forteller meg, at i mai-20 da falt han på sykkel når han var på vei imellom to arbeidsplasser. Han jobber som sykepleier i (...) kommune. han slo i høyre skulder.

Han har fått avslag på dette som yrkesskade, og det er klart at man kan jo naturligvis diskutere hva som er hva i dette, men ifølge min tanke så har han jo en såpass god muskularitet, han har like mye muskler på høyre side som på venstre side og han har betydelig mer muskelmasse enn hva de fleste menn i Norge har. Det tyder på at han har hatt en velfungerende skulder under disse år som har gjort at han har kunnet trene styrketrening uten problemer vilket innebærer at skulderleddene har jo vært helt ok, og deretter

kræsjer han med sykkelen, slår skulderen og trigger i gang en prosess der han får en artroseutvikling.

I dag har han en veldig dårlig skulder med nærmest helt ødelagt brusk, og det så man på MR undersøkelsen som var tatt i september forrige året. Så ifølge min mening så har skadetilfellet medført at han har fått akselerert prosess i nedadgående spiral i sin skulder, og jeg vil dog påstå at han har råknet ut for en yrkesskade her.

I brev av 9.11.21, bekreftet arbeidsgiver at forsikrede *"hadde fravær fra jobb, etter ulykke 11.05.2020"*. Videre fremgår:

(Forsikrede) hadde fravær fra 12.05 - 15.05.2020, grunnet vondt i hø. skulder. Fra 16.05 - 25.05.2020 hadde han tilrettelagte oppgaver på jobb, som samtaler med-, tilsyn hos pasienter, utdeling av medisiner o.l. Han slapp stell, dusj og forflytninger av pasienter. Forsøkte å jobbe i normal stilling, fra 26.05.2020, men klarte ikke disse oppgavene og ble 100 % sykemeldt fra 09.06.2020. Vi gjennomgikk en arbeidsplassbeskrivelse 22.06.2020, for å kartlegge hvilke oppgaver (forsikrede) potensielt kunne gjøre og ikke.

Jeg kan og bekrefte at jeg kommenterte til (forsikrede), da han var innom jobb, mandag 14.06.2021, at han hadde gått mye ned i vekt.

Selskapet avsto krav om erstatning, prinsipalt under henvisning til at forsikrede hadde misligholdt sin opplysningsplikt etter fal. § 18-1, fjerde ledd, og subsidiært under henvisning til at det ikke forelå årsakssammenheng mellom den anførte hendelsen og forsikredes skulderplager/ arbeidsuførhet, jf. brev av 12.11.21.

Klagen ble registrert hos Finansklagenemnda 10.5.22. Vedlagt klagen lå blant annet en oversikt over kommunikasjonen mellom forsikrede og selskapet og oppsummering av konsekvenser etter ulykken.

I "egenrapport/notat i skadesak" utarbeidet av selskapet 30.5.22, fremgår at bremsene kan saboteres på to måter; enten ved å lage hull i bremseslangen, eller ved å åpne oljepåfyllingsskruen på håndtaket eller bremsen på hjulet. Siden det ikke var påvist hull i bremseslangene, ble det antatt at *"en evt sabotasje har blitt utført ved å åpne en eller begge oljepåfyllingsskruene for begge hjulene"*. Videre fremgår:

Forsikrede har ikke hevdet at noen av oljepåfyllingsskruene var borte, så en evt gjerningsmann, må i så fall ha skrudd skruene på plass igjen etter først å ha pumpet hydraulikkoljen ut med bremsehendelen. Evt kan han også ha åpnet begge skruene, ventet på at oljen skulle sige ut, og deretter skru inn skruene igjen. Dette vil antakelig ta noe lengre tid.

I brev av 14.6.22 oversendte forsikrede en detaljert beskrivelse med kommentarer til selskapets anførsler og faktum, video-opptak, værdata, illustrasjon av lenker til illustrasjonsvideo av konsekvensen av manglende bremsevæske, m.m. (totalt 37 sider). Vedlagt brevet lå også vitnebeskrivelse fra to av forsikredes kollegaer 13.6.22, samt en udatert bekreftelse fra en tredje kollega.

I journalnotat fra fysioterapeut 17.6.22 fremgår at forsikrede fortsatt er plaget etter *"sykkelcrash"* som skjedde på jobb i 2020, og at: *"Bevegelsesinnskrenkningen er reell med en fysisk stopp på passive tester. Pasienten har en godt utviklet muskelmasse i kroppen. Han har drevet med isometrisk trening, som potensielt sett kan vedlikeholde muskelmassen"*.

I brev av 30.6.22 oversendte forsikrede en redegjørelse vedrørende isometrisk trening med henvisninger til litteratur. Vedlagt brevet lå også en (udatert) vurdering fra en sportsbutikk:

Viser til sykkelen til (forsikrede) og bekrefter herved at hydrauliske bremses mister trykket om man løsner på lufteskruen nede ved bremsene. Dette gjelder alle hydrauliske bremses og er ikke unikt for Avid som (forsikredes) sykkel har. Bremsene blir heller ikke nevneverdig påvirket av værskiftninger som for eksempel fra plussgrader til minusgrader.

Vi kan også bekrefte at (forsikrede) har hatt sykkel sin inne til service og alt har fungert som det skal når vi setter trykk på bremsene. Det er heller ingen lekkasje fra verken slange eller bremsene for øvrig. Vår mistanke dreier seg mot at bremsene er blitt manipulert av noen andre i forkant av ulykken.

Selskapet redegjorde nærmere for sin tidsbruk i brev av 5.7.22. I brevet er det samtidig opplyst:

Selskapet har ikke tatt stilling til om skadelidte er omfattet av yrkesskadedekning, eller var på reise mellom hjem og arbeidssted. På grunn av at det ble konkludert med brutt opplysningsplikt etter FAL § 18-1, 4. ledd, subsidiært manglende årsakssammenheng, er det ikke foretatt en beslutning av om bedriftsvilkåret er oppfylt.

Ytterligere kommentarer ble fremsatt i brev fra forsikrede 19.7.22.

Av forsikringsbeviset for *"kommunalt ansatte og pedagogisk personell"*, fremgår at forsikringen omfatter *"Lovbestemt Yrkesskedeforsikring"* og *"Ytelser etter § 11 i Hovedtariffavtalen ved yrkesskade og yrkessykdom. Gjelder også ved ulykkesskader som inntreffer på direkte reise mellom hjem og arbeidssted og på tjenestereise"*. Under vilkårene for personalforsikringen pkt. 8 fremgår:

Fritidsskade (§ 11)

Dersom det fremgår av forsikringsbeviset omfatter forsikringen etter § 11 i Hovedtariffavtalen også ulykkesskade som inntreffer i fritiden (fritidsskade).

Forsikrede har i det vesentlige anført at det ikke foreligger brudd på opplysningsplikten etter fal. § 18-1 fjerde ledd. Selskapets påstand om at forsikrede har forsøkt å legge skjul på at han reiste hjemmefra er spekulative. Forsikrede har hele tiden visst at også skader på vei til og fra jobb var dekket under arbeidsgivers yrkesskadedekning. Selskapet har heller ikke sannsynliggjort at det ikke hadde skjedd noe sammenstøt eller at forsikrede ikke fikk noen skader da han krasjet i veggen. Sykkelulykken er nevnt i epikrisen fra fysioterapeut 6.7.20 og beskrevet i tidsnære legejournaler, og bekreftet av arbeidsgiver og arbeidskollegaer – og skulderskaden er beskrevet i journal hos fastlege, fysioterapeut og ortoped, samt objektivt "dokumentert" ved MR i september 2020. Rådgivende lege unnlater å kommentere at fastlegen i journalnotat 12.11.20 har beskrevet asymmetrisk muskulatur ved undersøkelse av armen/skulderen. Rådgivende lege har i motsetning til fastlegen ikke undersøkt forsikrede, men baserer sine påstander ut fra hva han synes å se gjennom klær på videoopptaket, og synser videre om at smertene i skulderen må være sterkt overdrevne. At man kan gjøre visse treningsøvelser er ikke ensbetydende med at man også kan utføre fysisk krevende arbeidsoppgaver. Sykepleieryrket er et tungt yrke med mye løft og forflytting av personer. Forsikredes skade i skulderen og armen gjør at det ikke er mulig å jobbe med tyngre arbeidsoppgaver. Rådgivende leges påstander står i strid med det som fremgår av objektive funn beskrevet ved MR, og det som fremgår av tidsnære journalnotater fra fastlege og fysioterapeut. Selskapet har ikke på noen av punktene oppfylt de strenge beviskravene som stilles i fal. § 18-1 fjerde ledd, jf. Rt-1998-1549 og LB-2005-121882. Det vises også til FSN-3954, FSN-3955 og FinKN-2019-902 hvor nemnda konkluderte med at "skyldkravet" ikke var oppfylt. Selskapets innsigelser er uansett for sent fremsatt, jf. fal. § 13-13. Selskapet fikk allerede i mai 2021 opplysninger fra forsikrede om at han hadde dratt fra hjemmekontor. Et eventuelt brudd på opplysningsplikten medfører ikke at hele retten til yrkesskadeerstatning faller bort, jf. RG-1998-897 og FinKN -2017-551. Det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom ulykken og forsikredes skulderplager. Akuttsymptomene er bekreftet av arbeidsgiver og fremgår av vedlagt sykemeldingshistorikk, brosymptomer er godt dokumenterte i fastlegejournalen, MR m.m. og at skadeutviklingen er typisk og forenelig med ulykken er bekreftet av overlege dr. A. ved Ortopedisk avdeling, Sykehus. Det foreligger heller ingen andre, mer sannsynlige årsaker til forsikredes nåværende plager.

Selskapet har i det vesentlig anført at forsikrede har misligholdt sin opplysningsplikt etter fal. § 18-1 fjerde ledd. Forsikredes forklaring om at han har en betydelig nedsatt funksjonsevne er

bevisst overdrevet, og forsikrede må ha forstått at en slik overdrivelse kunne ledet til en uriktig utbetaling. Selskapets konklusjon baserer seg både på observasjoner og videobevis, samt medisinske vurderinger foretatt av selskapets rådgivende lege. Bevisene i saken viser et gjentakende mønster, hvor forsikredes påstander ikke er forenelige med faktiske forhold. Dette svekker forsikredes troverdighet og har dermed betydning for vurderingen. Når det gjelder fristen i fal. § 13-13, oppstod mistanke om at det forelå brudd på opplysningsplikten først da selskapets representanter var til stede på befaring 14.9.21. Det er ikke til å legge skjul på at man da reagerte på at forsikrede hadde en svært velutviklet muskulatur i overkroppen som, selv fra et lekmanperspektiv, fremstod som uforenelig med de begrensninger han forklarte at han hadde. Det har ikke vært "ugrunnet opphold" i saksgangen fra selskapet fattet mistanke om overdreven funksjonssvikt, til avslaget ble gitt. Det er som kjent en "*kvalifisert mistanke*" som utløser fristen, og dette oppstod først da selskapets rådgivende lege hadde vurdert saken. Subsidiært er det ikke sannsynliggjort årsakssammenheng mellom den anførte hendelsen og forsikredes anførte skulderplager og vedvarende arbeidsuførhet.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder spørsmål om selskapet har sannsynliggjort svik i oppgjør, og i så fall om selskapet har reklamert uten ugrunnet opphold, jf. fal. § 18-1 fjerde ledd, jf. § 13-13. Subsidiært reiser saken spørsmål om forsikrede har sannsynliggjort årsakssammenheng mellom den anførte skadehendelsen og forsikredes skulderplager, og om disse plagene har medført et økonomisk tap.

Fal. § 18-1 fjerde ledd bestemmer at:

Den som ved skadeoppgjøret gir uriktige eller ufullstendige opplysninger som han eller hun vet eller må forstå kan føre til at det blir utbetalt erstatning han eller hun ikke har krav på, mister ethvert erstatningskrav mot forsikringsforetaket etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hending. Dersom forholdet bare er lite klanderverdig, bare angår en liten del av kravet eller dersom det ellers foreligger særlige grunner, kan han eller hun likevel få delvis erstatning. § 13-13 gjelder tilsvarende.

En forutsetning for at selskapet kan påberope seg helt eller delvis ansvarsfrihet etter § 18-1 fjerde ledd, er at selskapet har gitt forsikringstaker beskjed "uten ugrunnet opphold etter at foretaket ble kjent med" forholdet som medførte at avkortingsreglene kan anvendes, jf. fal. § 13-13.

Nemnda ser derfor først på om selskapet har varslet i tråd med de krav loven stiller.

Utgangspunktet for fristen er tidspunktet når selskapet får kunnskap om at det kan påberope seg bevisst uriktige opplysninger, jf. ordlyden til bestemmelsen i § 13-13 annet ledd annet punktum, jf. nemndsuttalelsene 2017-552 og 2012-257. I dette ligger et krav om at selskapet må ha positiv kunnskap, se NOU 1983:56 s. 96 og Rt-2013-1235 avsnitt 44, hvor det legges til grunn at en kvalifisert mistanke kan være tilstrekkelig for at fristen begynner å løpe. Lengden på et selskaps frist etter § 13-13 er relativ, og må vurderes konkret i den enkelte sak. En anførsel om svik eller grov uaktsomhet er en alvorlig beskyldning, som tilsier at selskapet må ha forsvarlig beslutningsgrunnlag for sin beslutning, jf. uttalelse 2017-552. Det vil si at selskapet må gis tilstrekkelig tid til å innhente opplysninger som kan bekrefte eller avkrefte selskapets mistanke. Sakens kompleksitet og økonomiske omfang kan tilsi at selskapet tillates å benytte lengre tid, men det må ikke foreligge passivitet fra selskapets side.

Etter nemndas syn utgjør selskapets aktivitet i perioden fra selskapet mottok skademelding i mai 2021 til selskapets sentrale vurderingsutvalg besluttet å avvise kravet grunnet svik, medio oktober samme år, tilstrekkelig fremdrift, og selskapet anses å ha varslet ansvarsfrihet i henhold til reglene i fal. § 13-13.

Det neste spørsmålet blir om selskapet har sannsynliggjort svik ved oppgjør, jf. fal. § 18-1 fjerde ledd. Partene er uenige om forsikrede har gitt uriktige opplysninger bl.a. om arbeidssted, hendelsesforløp, skadeomfang og sykkelten.

Nemnda mener at spørsmålet om svik reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d, hvor det fremgår at en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går ut over klageorganets effektivitet", jf. lov av 17. juni 2016 nr. 29 om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f. Det følger av prp. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN 2017-408, FinKN 2018-077 og FinKN 2019-519.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).